

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали

XXXVIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
«ВІТЧИЗНЯНА НАУКА НА ЗЛАМІ ЕПОХ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

14 грудня 2017 року

Збірник наукових праць

Переяслав-Хмельницький – 2017

УДК 001(477)«19/20»
ББК 72(4Укр)63
В 54

Матеріали XXXVIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 38. – 538 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Базалук О.О. – доктор філософських наук, професор

Доброскок І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Склярєнко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Солопко І.О. – кандидат фізико-математичних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Калюжний А. А. Особенности формирования профессионального имиджа учителя / А. А. Калюжний // РР в образовании. – 2005. – №1. – С. 110-118.
2. Коваленко В.П. Проблема сутності поняття «професійно-педагогічний імідж» сучасного вчителя / В.П. Коваленко // Вісник Черкаського університету. – 2016. – № 14. – С. 43-49.
3. Романовська О. Поняття і структура іміджу сучасного викладача / О.Романовська // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2016. – №2. – С.135-147.
4. Степаненко О. В. Позитивний імідж сучасного педагога / О.В.Степаненко // Імідж сучасного педагога. – 2005. – №(1-2)(50-51). – С. 61-62.

УДК 37:013.3

Надія Дячок
(Київ)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІКИ ЯК СУЧАСНОЇ НАУКИ

У даній статті розглядається сучасні проблеми педагогічної науки. Автор виділяє наступні проблеми: мало авторитетність української вищої освіти на світовій арені, конкурентність між вищими навчальними закладами всередині країни. Запропоновані можливі шляхи вирішення даних проблем: шляхом повної реформації вищої освіти, що в свою чергу вплине різке підвищення якості професійної освіти.

Ключові слова: педагогіка, мобільність, внутрішня та зовнішня мобільність, професійна мобільність.

Реформація, модернізація, зміна технологій, перехід до інформаційно-технологічного суспільства, утвердження пріоритетів сталого розвитку, інші властиві сучасній цивілізації риси зумовлюють розвиток людини як головної мети, ключового показника та основного двигуну сучасного прогресу.

Розглянемо, виховну діяльність, яка виникла разом з появою людського суспільства. Вона стала невідомою частиною від соціального життя поколінь, природної потреби виживати та готувати до життя нащадків. Потреба у виживанні зробила «виховання» загальною і вічною категорією.

Можемо ствердити, що педагогіка у вищій школі, упродовж попередніх десятиліть, розвивалася надто повільно. Організація освітнього процесу у ВНЗ здійснювалася не лише на наукових засадах, а за принципом наслідування, копіювання, шляхом «спроб і помилок».

Слід зауважити, що до середини минулого століття вважалося, що людина після досягнення зрілості (20 років) перебуває в стані «психічної закам'ялості» й нездатності до навчання, а тому психологія і педагогіка розвивалися в основному як науки, що стосуються дітей. Вік навчання у вищій школі охоплює період пізньої юності і ранньої зрілості (17-23 роки). Якщо у навчанні та вихованні студентів молодших курсів можна певною мірою керуватися положеннями шкільної психології і педагогіки, то на старших курсах потрібні інші підходи, необхідні знання психології дорослої людини, андрагогіки [3].

Останнім часом педагогіку вищої школи намагаються ототожнювати з андрагогікою чи антропологією. Вважається, це штучний підхід. Якщо андрагогіка розглядає проблему освіти дорослої людини взагалі, то функціонування педагогіки вищої школи обмежене рамками вищого навчального закладу [2, с. 11-17].

Стверджуємо, що в Україні, як і в інших пострадянських державах, не було науково-дослідних інститутів, які б досліджували проблеми педагогіки вищої школи. Зрозуміло, що

все це було (і, на превеликий жаль, залишається) перешкодою у розвитку вищої школи; стримує процеси її модернізації, оновлення форм і методів навчання. Лише у 90-х роках минулого століття в Україні відбулися певні зрушення: створені науково-дослідні інститути педагогіки і психології професійної освіти, вищої школи; започатковані періодичні видання, присвячені проблемам організації навчально-виховного процесу у вищій школі; з'явилися ґрунтовні дослідження А. М. Алексюка, В. І. Бондаря, В. М. Галузинського, М. Б. Євтуха, О. Г. Мороза та ін. з педагогіки вищої школи [1].

Педагогіка (від гр. *paideia* – діти; *apo* – веду) – наука про навчання, освіту та виховання людей відповідно до потреб соціально-економічного розвитку суспільства [8].

Виділимо, що педагогіка – це окрема наука, яка потребує модернізації, більш якісного підходу до викладання, освічених фахівців, впровадження новітніх технологій, детального вивчення вікових особливостей різних категорій людей та креативності.

Відтак освітня діяльність має ґрунтуватися на таких основних постулатах:

- відповідність освіти потребам соціально-економічного розвитку суспільства;
- забезпечення інтелектуального розвитку особистості, оволодіння нею ефективними методами самостійної пізнавальної діяльності;
- формування у молодих поколінь високих морально-духовних якостей на засадах загальнолюдських і національних цінностей;
- розвиток високої екологічної культури й відповідальності за збереження довкілля, готовності провадити доцільну життєдіяльність в умовах ноосфери [4, 5].

Розв'язання цих складних завдань залежить передусім від цілеспрямованої, науково обґрунтованої діяльності педагогів вищої школи, які володіють науковими знаннями з теорії освіти.

Варто наголосити, що сучасний соціум наділяє особливим місцем в загальнодержавній системі освіти України саме вищі навчальні заклади. Саме ВНЗ в першу чергу мають працювати на покращення розвитку суспільства. Сьогодні парадигма розвитку освіти України у XXI ст., зокрема вищої, зумовлюється якісними характеристиками суспільства майбутнього. За прогнозами вчених-футурологів, XXI ст. характеризуватиметься такими основними проявами: розвитком інформаційних технологій, загальною комп'ютеризацією та системним програмуванням усіх сфер виробництва, широким використанням лазерної техніки й мікропроцесорів, застосуванням телекомунікацій зі зворотним зв'язком, використанням нових полімерних матеріалів, появою нових джерел енергії. Усе це змінить ритм і стиль суспільного й індивідуального життя людей, що стануть інтенсивнішими, індивідуально відповідальними, творчими [2, с. 11-17].

Зі зміною ритмом життя різних соціальних верств населення виникає мобільність зі своїм широким спектром своїх різновидностей. Професійна мобільність студента чи викладача – це можливість для нього «переміщуватися» з одного навчального закладу до іншого з метою обміну досвідом, отримання додаткових можливостей поглиблення своїх знань, умінь, накопичення кредитів, отримання доступу до визначних освітніх та наукових центрів.

Слід зауважити, що сьогодні переважна більшість викладачів вищої школи різних освітніх рівнів залучалася до науково-педагогічної та педагогічної роботи, не маючи достатньої (або й ніякої) теоретичної підготовки з правил її реалізації.

Відповідно до думки студентів та викладачів вищих навчальних закладів мобільність реалізовується на підставі партнерської угоди про співробітництво із зарубіжними університетами. На підставі цього прослідковується одна з причин зниженого рівня професійної мобільності, а саме: важкість віднайти університети за кордоном, які дадуть згоду на співробітництво та обмін досвідом.

Припускаємо, що це через ситуацію в країні: війна, проблеми з корупцією та нестача певного освітнього авторитету на світовій арені (адже є країни, які досі вважають, що Україна – це частина Росії).

Розглянемо, внутрішню мобільність, відповідно до думку студентів та викладачів ВНЗ, проблема полягає в тому, що університети роблять одну справу, але вони не співпрацюють між собою, а конкурують. Їхня мета – це бути найкращими у своїй справі, але не в покращенні освіти чи обміні досвідом.

Зауважимо, організація навчально-виховного процесу у вищій школі України потребує модернізації, яка може бути здійснена лише на засадах наукової педагогіки вищої школи. Останнім часом і в нас, і за кордоном з'явилися змістовні праці, в яких з урахуванням результатів сучасних досліджень розглядаються психологічні й педагогічні проблеми вищої школи.

З вище зазначеного можемо зробити висновок, незважаючи на те, що педагогіка як наука існує ще з античності, частина людей ставиться до неї дуже скептично, але шанс на її розвиток є. Вищі навчальні заклади починають готувати більш кваліфікованих фахівців, до навчальних програм включається предмет «Педагогіка», відбувається поступова модернізація освіти, вивчаються вікові особливості людей, створюються науково-дослідні центри, впроваджуються нові форми та види навчання. Сьогоднішнє покоління висуває все нові та нові вимоги до освіти, насамперед професійної. Вона має бути фундаментальною, базуватися на найновіших досягненнях науки, здійснюватися за новітніми педагогічними технологіями. При цьому не можна забувати, що нинішній фахівець має володіти високою професійною культурою, морально-духовними цінностями, щоб не вступити в конфлікт з довікплям. Все це з часом прослідковується у сформованій мобільності фахівців: внутрішній та зовнішній. Саме такий фахівець зможе знизити причину мало авторитетності української вищої освіти на світовій арені та конкурентність між університетами всередині країни.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. Підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вищих навчальних закладів. – К.: Либідь, 1998. – 560 с. – ISBN 966-06-0037-2.
2. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти на рубежі століть // Вища освіта України. – 2001. – № 1. – С 11-17.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Метод, посіб. для студ. магістратури. – К.: Центр навч. літ., 2003.
4. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. – 2017. – 28 вересня.
5. Закон України "Про освіту" // Голос України. – 2017. – 05 вересня.
6. Кремень В.Г. Філософія освіти XXI століття // Освіта України. – 2002. – 28 грудня.
7. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта України. – 2002. – 23 квітня.
8. Словник педагогічних термінів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/pedagogika/slovník_pedagogichnih_terminiv